Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 1. augusta 2025*

„Odvolanie – Reštriktívne opatrenia prijaté s ohľadom na situáciu na Ukrajine – Rozhodnutie 2014/145/SZBP – Článok 2 ods. 1 písm. a) a d) – Zaradenie mena odvolateľa na zoznam z dôvodu podpory činností alebo politík Ruskej federácie proti Ukrajine a z dôvodu materiálnej alebo finančnej podpory ruských činiteľov s rozhodovacou právomocou – Vplyv nedištancovania sa a pasívneho postoja odvolateľa“

Vo veci C-702/23 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 16. novembra 2023,

Gennadij Nikolajevič Timčenko, bydliskom v Ženeve (Švajčiarsko), v zastúpení: S. Bonifassi, T. Bontinck a E. Fedorova, avocats,

odvolateľ,

ďalší účastník konania:

Rada Európskej únie, v zastúpení: M.-C. Cadilhac a V. Piessevaux, splnomocnení zástupcovia,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predsedníčka piatej komory M. L. Arastey Sahún (spravodajkyňa), sudcovia D. Gratsias, E. Regan, J. Passer a B. Smulders,

generálna advokátka: L. Medina,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 10. apríla 2025,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: francúzština.

Rozsudok

1 Svojím odvolaním sa odvolateľ domáha zrušenia rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie zo 6. septembra 2023, Timčenko/Rada (T-252/22, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2023:496), ktorým Všeobecný súd zamietol jeho žalobu smerujúcu po prvé k zrušeniu na jednej strane rozhodnutia Rady (SZBP) 2022/337 z 28. februára 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/145/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 59, 2022, s. 1) a vykonávacieho nariadenia Rady (EÚ) 2022/336 z 28. februára 2022, ktorým sa vykonáva nariadenie (EÚ) č. 269/2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 58, 2022, s. 1) (ďalej spoločne len „sporné pôvodné akty“), a na druhej strane rozhodnutia Rady (SZBP) 2022/1530 zo 14. septembra 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/145/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 239, 2022, s. 149), a vykonávacieho nariadenia Rady (EÚ) 2022/1529 zo 14. septembra 2022, ktorým sa vykonáva nariadenie (EÚ) č. 269/2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 239, 2022, s. 1) (ďalej spoločne len „sporné akty o ponechaní“) v rozsahu, v akom sa ho týkajú sporné pôvodné akty a sporné akty o ponechaní (ďalej spoločne len „sporné akty“), a po druhé k získaniu náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá mu údajne vznikla v dôsledku prijatia sporných aktov.

Právny rámec a okolnosti predchádzajúce sporu

2 Skutkové a právne okolnosti prejednávanej veci sú uvedené v bodoch 2 až 18 napadnutého rozsudku. Na účely tohto konania môžu byť zhrnuté takto.

Rozhodnutie 2014/145

3 V nadväznosti na inváziu ozbrojených síl Ruskej federácie na Ukrajinu 24. februára 2022 Rada Európskej únie prijala 25. februára 2022 rozhodnutie (SZBP) 2022/329, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/145/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 50, 2022, s. 1).

4 Článok 1 ods. 1 rozhodnutia Rady 2014/145/SZBP zo 17. marca 2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 78, 2014, s. 16), zmeneného rozhodnutím 2022/329 (ďalej len „rozhodnutie 2014/145“), zakazuje vstup na územie členských štátov alebo prechod cez toto územie fyzickým osobám, ktoré spĺňajú kritériá stanovené najmä v jeho písmenách a) a b) tohto odseku, zatiaľ čo článok 2 ods. 1 rozhodnutia 2014/145 stanovuje zmrazenie finančných prostriedkov fyzických osôb, ktoré spĺňajú kritériá stanovené najmä v písmenách a) a d) tohto odseku, pričom tieto kritériá sú v podstate totožné s kritériami stanovenými v článku 1 ods. 1 písm. a) a b) rozhodnutia 2014/145.

5 Článok 2 ods. 1 rozhodnutia 2014/145 znie:

„1. Zmrazujú sa všetky finančné prostriedky a hospodárske zdroje, ktoré patria, sú vo vlastníctve, v držbe alebo pod kontrolou:

a) fyzických osôb, ktoré sú zodpovedné za podporu alebo vykonávanie činností alebo politík, ktoré narúšajú alebo ohrozujú územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny alebo stabilitu, alebo bezpečnosť na Ukrajine, alebo ktoré brzdia prácu medzinárodných organizácií na Ukrajine;

…

d) fyzických alebo právnických osôb, subjektov alebo orgánov, ktoré materiálne alebo finančne podporujú ruských činiteľov s rozhodovacou právomocou zodpovedných za anexiu Krymu alebo za destabilizáciu Ukrajiny alebo z nich majú prospech;

…“

Nariadenie č. 269/2014

6 Dňa 25. februára 2022 Rada prijala nariadenie (EÚ) 2022/330, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 269/2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 51, 2022, s. 1).

7 V tejto súvislosti Rada v článku 3 ods. 1 písm. a) a d) nariadenia (EÚ) č. 269/2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 78, 2014, s. 6), zmeneného nariadením 2022/330 (ďalej len „nariadenie č. 269/2014“), zaviedla rovnaké kritériá, ako sú kritériá uvedené v bode 5 tohto rozsudku, s cieľom zmraziť v súlade s článkom 2 ods. 1 nariadenia č. 269/2014 finančné prostriedky a hospodárske zdroje najmä fyzických osôb, ktoré spĺňajú tieto kritériá.

Sporné akty

Sporné pôvodné akty

8 Vzhľadom na závažnosť situácie na Ukrajine prijala Rada 28. februára 2022 sporné pôvodné akty. Týmito aktmi bolo meno odvolateľa doplnené pod číslom 694 do zoznamu uvedeného v prílohe k rozhodnutiu 2014/145 a pod tým istým číslom do zoznamu uvedeného v prílohe I k zmenenému nariadeniu č. 269/2014 z týchto dôvodov:

„Genadij [Nikolajevič] Timčenko je dlhodobým známym prezidenta Ruskej federácie Vladimíra Putina a všeobecne sa označuje za jedného z jeho dôverníkov.

Má prospech zo svojich kontaktov s ruskými činiteľmi. Je zakladateľom a akcionárom Volga Group, investičnej skupiny s investičným portfóliom v kľúčových odvetviach ruského hospodárstva. Volga Group vo významnej miere prispieva na chod ruského hospodárstva a jeho rozvoj.

Genadij N[ikolajevič] Timčenko je tiež akcionárom banky Bank Rossija, ktorá sa považuje za osobnú banku vysokopostavených predstaviteľov Ruskej federácie. Od protiprávnej anexie Krymu otvorila Bank Rossija pobočky na Kryme a v Sevastopole, čím sa posilnila ich integrácia do Ruskej federácie.

Bank Rossija má tiež významný podiel v skupine National Media Group, ktorá zas kontroluje televízne stanice, ktoré aktívne podporujú politiku ruskej vlády na destabilizáciu Ukrajiny.

Je preto zodpovedný za podporu činností a politík, ktoré narúšajú územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny.

Je tiež zodpovedný za poskytovanie finančnej a materiálnej podpory a má prospech zo svojich kontaktov s ruskými činiteľmi s rozhodovacou právomocou, ktorí sú zodpovední za anexiu Krymu a destabilizáciu Ukrajiny.“

Sporné akty o ponechaní

9 Dňa 14. septembra 2022 prijala Rada sporné akty o ponechaní, v ktorých bolo meno odvolateľa ponechané na predmetných zoznamoch na základe rovnakých dôvodov, ako sú dôvody uvedené v predchádzajúcom bode.

Konanie na Všeobecnom súde a napadnutý rozsudok

10 Žalobou z 9. mája 2022, doplnenou návrhom na úpravu 25. novembra 2022, odvolateľ navrhol, aby Všeobecný súd zrušil sporné akty v rozsahu, v akom sa v nich jeho meno uvádza na zozname osôb, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia, a aby mu nahradil nemajetkovú ujmu, ktorá mu údajne vznikla v dôsledku prijatia týchto aktov. V rámci svojej žaloby o neplatnosť spochybnil najmä posúdenie Rady, podľa ktorého kritérium týkajúce sa materiálnej alebo finančnej podpory ruských činiteľov s rozhodovacou právomocou stanovené v článku 2 ods. 1 písm. d) rozhodnutia 2014/145 [ďalej len „kritérium d)“] a kritérium týkajúce sa podpory činností alebo politík narúšajúcich územnú celistvosť Ukrajiny, uvedené v článku 2 ods. 1 písm. a) tohto rozhodnutia [ďalej len „kritérium a)“], boli vo vzťahu k nemu splnené. Domnieval sa, že v rámci tohto posúdenia sa Rada dopustila zjavne nesprávneho posúdenia.

11 Pokiaľ ide o kritérium d) týkajúce sa najmä fyzických osôb, ktoré materiálne alebo finančne podporujú ruských činiteľov s rozhodovacou právomocou zodpovedných za anexiu Krymu alebo za destabilizáciu Ukrajiny alebo z nich majú prospech, Všeobecný súd v bodoch 97, 106 a 108 napadnutého rozsudku konštatoval, že zo skutočností uvedených v spise na jednej strane vyplýva, že odvolateľ, priateľ V. Putina, je druhým najväčším akcionárom banky Bank Rossija a je súčasťou stabilného jadra väčšinových akcionárov tejto banky, ktorí sú známi svojím blízkym vzťahom s V. Putinom, takže jeho veľmi významný vplyv na prijímanie rozhodnutí v uvedenej banke nemožno poprieť, a na druhej strane, že existujú presné, konkrétne a presvedčivé dôkazy o tom, že Bank Rossija je osobnou bankou vysokopostavených predstaviteľov Ruskej federácie, vrátane jej prezidenta V. Putina.

12 Všeobecný súd okrem toho v bodoch 109 a 110 napadnutého rozsudku konštatoval, že vzhľadom na to, že reštriktívne opatrenia nie sú trestnými sankciami, na fyzickú osobu sa môžu vzťahovať reštriktívne opatrenia v súvislosti s konaním spoločnosti, ktorej je táto osoba akcionárom, ak má na túto spoločnosť veľmi významný alebo dokonca rozhodujúci vplyv, najmä ak postoje, ktoré

tento akcionár zaujme, môžu ovplyvniť smerovanie rozhodnutí prijatých uvedenou spoločnosťou. V bodoch 111 a 114 napadnutého rozsudku teda v podstate dospel k záveru, že Rada mohla bez toho, aby sa dopustila nesprávneho posúdenia, prijať záver, že prostredníctvom banky Bank Rossija, ktorá je osobnou bankou vysokopostavených predstaviteľov Ruskej federácie, odvolateľ, ktorý na jednej strane nemohol nevedieť, že táto banka poskytuje V. Putinovi finančnú podporu, a ktorý na druhej strane umožnil, aby tento stav pokračoval, hoci mal právomoc ovplyvňovať rozhodnutia uvedenej banky, a ako vyplýva z bodu 112 napadnutého rozsudku, ktorý sa mohol verejne dištancovať od politiky tej istej banky alebo predať svoj podiel v nej, sám poskytol finančnú podporu ruským činiteľom s rozhodovacou právomocou zodpovedným za anexiu Krymu a za destabilizáciu Ukrajiny, v tomto prípade V. Putinovi.

13 Pokiaľ ide o kritérium a) týkajúce sa najmä fyzických osôb zodpovedných za činnosti alebo politiky proti Ukrajine alebo podporujúce alebo vykonávajúce takéto činnosti alebo politiky, Všeobecný súd najprv v bode 117 napadnutého rozsudku pripomenul, že toto kritérium predpokladá preukázanie existencie priamej alebo nepriamej súvislosti medzi konaním alebo činnosťami dotknutej osoby alebo subjektu a situáciou na Ukrajine, ktorá viedla k prijatiu predmetných reštriktívnych opatrení. Všeobecný súd dodal, že uvedené kritérium tak predpokladá preukázanie toho, že dotknutá osoba sa svojím správaním stala zodpovednou za činnosti alebo politiky, ktoré narúšajú alebo ohrozujú územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny. Ďalej v bode 118 tohto rozsudku rozhodol, že vzhľadom na predložené dôkazy Bank Rossija podporovala politiku anexie Krymu v zmysle uvedeného kritéria. V bode 120 uvedeného rozsudku napokon uviedol, najmä vzhľadom na dôvody uvedené v rámci analýzy týkajúcej sa kritéria d), že Rada sa mohla oprávnene domnievať, že odvolateľ tým, že zaujal pasívny postoj k podpore politiky anexie Krymu zo strany banky Bank Rossija, sám podporil činnosti a politiky, ktoré narúšajú zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny.

14 Všeobecný súd zamietol ostatné žalobné dôvody odvolateľa, ako aj jeho návrh na náhradu ujmy a zamietol žalobu v celom rozsahu.

Konanie na Súdnom dvore a návrhy účastníkov konania

15 Odvolateľ navrhuje, aby Súdny dvor:

– zrušil napadnutý rozsudok,

– zrušil sporné akty v rozsahu, v akom zapisujú a ponechávajú jeho meno na zoznamoch pripojených k týmto aktom, a

– uložil Rade povinnosť nahradiť trovy konania na oboch stupňoch.

16 Rada navrhuje, aby Súdny dvor:

– zamietol odvolanie a

– uložiť odvolateľovi povinnosť nahradiť trovy konania.

O odvolaní

17 Na podporu svojho odvolania odvolateľ uvádza dva odvolacie dôvody, z ktorých prvý je založený na nesprávnom právnom posúdení, ktorého sa mal Všeobecný súd dopustiť pri výklade kritéria d), keď dospel k záveru, že materiálna alebo finančná podpora, na ktorú sa vzťahuje toto kritérium, mohla byť preukázaná tým, že osoba, na ktorú sa vzťahujú reštriktívne opatrenia, nevzniesla námietku voči rozhodnutiam prijatým subjektom považovaným za priamo zodpovedného za takúto podporu, a druhý je založený na nesprávnom právnom posúdení, ktorého sa mal Všeobecný súd dopustiť v rámci výkladu kritéria a), keď dospel k záveru, že podpora, na ktorú sa vzťahuje toto kritérium, môže byť preukázaná tým, že takáto osoba sa nedištancuje od politiky a rozhodnutí takéhoto subjektu.

O prvom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

18 Svojím prvým odvolacím dôvodom odvolateľ po prvé tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v rozpore s uplatniteľnou judikatúrou vyložil pojem „materiálna alebo finančná podpora“ v zmysle kritéria d) príliš široko. Konkrétne v bode 111 napadnutého rozsudku Všeobecný súd uviedol ako jediný prvok, ktorý mu umožnil dospieť k záveru, že odvolateľ sám poskytol finančnú podporu ruským činiteľom s rozhodovacou právomocou, skutočnosť, že nedištancovanie sa odvolateľa od politiky materiálnej alebo finančnej podpory, ktorú Bank Rossija poskytla týmto rozhodujúcim činiteľom, predstavuje prinajmenšom tichý súhlas s touto politikou, a teda jej podporu v zmysle kritéria d).

19 V tejto súvislosti Všeobecný súd v rozpore s právom odvolateľa na obhajobu tiež nahradil odôvodnenie uvedené Radou v sporných aktoch svojím vlastným odôvodnením.

20 Okrem toho posúdenie Všeobecného súdu v bode 112 napadnutého rozsudku je údajne v rozpore s judikatúrou Všeobecného súdu, podľa ktorej materiálna alebo finančná podpora musí mať určitý kvantitatívny alebo kvalitatívny rozsah, aby skutočne umožnila pokračovanie vojenských operácií Ruskej federácie na Ukrajine, ako to navyše vyplýva z cieľov sledovaných kritériom d). Takýto vyššie uvedený rozsah v prejednávanej veci chýba, keďže podpora vytýkaná odvolateľovi je len nepriamou podporou, ktorá sa zakladá nie na konaní, ale na neexistencii pozitívneho správania, resp. nedištancovaní sa *a posteriori*.

21 Po druhé sa odvolateľ domnieva, že Všeobecný súd sa neubezpečil, že sporné akty sa zakladali na dostatočne pevnom skutkovom základe, keďže nezohľadnil skutočnosť, že Rada nepredložila nijaký dôkaz na podporu tvrdenia, podľa ktorého mal, ako to vyplýva z bodov 106 a 110 napadnutého rozsudku, dostatočnú právomoc na to, aby spolu s ostatnými akcionármi banky Bank Rossija mohol ovplyvniť rozhodnutia prijaté bankou Bank Rossija, čím Všeobecný súd vychádzal z domnienky. Všeobecnému súdu tak vytýka, že neodpovedal na jeho tvrdenie, podľa ktorého nemal právomoc ovplyvňovať rozhodnutia tejto banky, a že sa uspokojil s tým, že zamietol jeho obhajobu, pričom neuviedol iný dôvod, než ten, že sa mal dištancovať od politiky, ktorú uplatňovala uvedená banka.

22 V konečnom dôsledku takto extenzívny výklad kritéria d) zo strany Všeobecného súdu viedol tento súd k potvrdeniu možnosti Rady prijať neprimerané reštriktívne opatrenia voči fyzickej osobe, ktorá má len veľmi nepriamu a vzdialenú súvislosť s údajným konaním týkajúcim sa materiálnej alebo finančnej podpory, pričom však odvolateľ vo svojej replike spresňuje, že nemá v úmysle vzniesť výhradu založenú na porušení zásady proporcionality.

23 Rada spochybňuje tvrdenia odvolateľa. Konkrétne sa domnieva, že Všeobecný súd nepovažoval nedištancovanie sa za zakladajúci prvok kritéria d), ale považoval tento aspekt za skutkový prvok, čo vyplýva najmä z bodu 115 napadnutého rozsudku. Rada však pripomína, že okrem prípadu skreslenia, na ktoré v prejednávanej veci odvolateľ nepoukázal, posúdenie skutkového stavu a dôkazov nepredstavuje právnu otázku, ktorá by podliehala preskúmaniu Súdnym dvorom v odvolacom konaní. Tieto úvahy platia aj vo vzťahu k tvrdeniam, ktorými chce tento odvolateľ spochybniť posúdenie určitých skutkových okolností a dôkazov Všeobecným súdom. V tomto rozsahu musia byť tvrdenia uvedeného odvolateľa vyhlásené za neprípustné.

Posúdenie Súdnym dvorom

– *O prípustnosti*

24 Je potrebné pripomenúť, že podľa článku 256 ZFEÚ a článku 58 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie sa odvolanie obmedzuje na právne otázky. Všeobecný súd je preto ako jediný oprávnený zistiť a posúdiť relevantný skutkový stav, ako aj posúdiť dôkazy. S výnimkou prípadu ich skreslenia preto posúdenie rozhodujúcich skutkových okolností a hodnotenie dôkazov nepredstavuje právnu otázku, ktorá ako taká podlieha preskúmaniu Súdneho dvora v rámci odvolacieho konania (rozsudok zo 4. októbra 2024, Ferriere Nord/Komisia, C-31/23 P, EU:C:2024:851, bod 89 a citovaná judikatúra).

25 Naopak právomoc Súdneho dvora preskúmať skutkové zistenia Všeobecného súdu sa vzťahuje najmä na otázku, či boli dodržané pravidlá v oblasti dôkazného bremena a dokazovania (rozsudok z 29. novembra 2018, Bank Tejarat/Rada, C-248/17 P, EU:C:2018:967, bod 37 a citovaná judikatúra). Okrem toho Súdny dvor má podľa článku 256 ZFEÚ právomoc preskúmať právnu kvalifikáciu tohto skutkového stavu a právnych následkov, ktoré z neho vyvodil Všeobecný súd (rozsudok z 1. októbra 2014, Rada/Alumina, C-393/13 P, EU:C:2014:2245, bod 16 a citovaná judikatúra).

26 Po prvé sa Rada v prejednávanej veci v podstate domnieva, že odvolateľ tým, že Všeobecnému súdu vytýka, že dospel k záveru, že poskytol finančnú podporu ruským činiteľom s rozhodovacou právomocou v zmysle kritéria d) len z dôvodu, že sa nedištancoval od politiky podpory, ktorú Bank Rossija poskytovala týmto činiteľom s rozhodovacou právomocou, nezakladá svoj prvý odvolací dôvod na právnych otázkach, ale snaží sa spochybniť skutkové posúdenie Všeobecného súdu týkajúce sa tohto nedištancovania sa.

27 Tento dôvod neprípustnosti nemôže uspieť. Z odvolania totiž jasne vyplýva, že takouto výhradou sa odvolateľ nesnaží spochybniť skutkové zistenia a posúdenia týkajúce sa jeho nedištancovania sa od politiky banky Bank Rossija, ale vytýka Všeobecnému súdu, že len z tejto jedinej skutkovej okolnosti vyvodil dôsledok, podľa ktorého údajne poskytol podporu v zmysle kritéria d), čo patrí do právomoci preskúmania Súdneho dvora v štádiu odvolania v súlade s judikatúrou pripomenutou v bode 25 tohto rozsudku.

28 Po druhé Rada tvrdí, že odvolateľ sa snaží spochybniť posúdenie niektorých skutkových okolností a dôkazov, ktoré vykonal Všeobecný súd, bez toho, aby sa dovolával ich skreslenia, čo má vplyv na prvý dôvod neprípustnosti.

29 Ani tento ďalší dôvod neprípustnosti nemôže uspieť. Hoci je totiž pravda, že odvolateľ v rámci svojho prvého odvolacieho dôvodu spochybňuje niektoré skutkové okolnosti, je to preto, lebo sa domnieva, že Všeobecný súd konštatoval a posúdil tieto prvky bez toho, aby Rada predložila akékoľvek dôkazy. Výhrada, ktorou sa Všeobecnému súdu vytýka, že vykonal zistenie alebo posúdenie skutkového stavu bez toho, aby sa uistil, že tieto skutočnosti sú podložené dôkazmi, však znamená požiadať Súdny dvor, aby preskúmal prípadné porušenie pravidiel v oblasti dôkazného bremena a dokazovania Všeobecným súdom, na čo má Súdny dvor právomoc na základe judikatúry pripomenutej v bode 25 tohto rozsudku.

30 Z toho vyplýva, že dôvody neprípustnosti uvedené Radou, pokiaľ ide o prvý odvolací dôvod, musia byť zamietnuté a že prvý odvolací dôvod je prípustný v celom rozsahu.

– *O veci samej*

31 V prvom rade odvolateľ na podporu svojho prvého odvolacieho dôvodu Všeobecnému súdu vytýka, že uplatnil príliš široký výklad kritéria d) v rozsahu, v akom tento súd v bodoch 111 a 112 napadnutého rozsudku vychádzal len z toho, že odvolateľ sa nedištancoval od politiky banky Bank Rossija, keď dospel k záveru, že Rada sa mohla oprávnene domnievať, že prostredníctvom tejto banky poskytol odvolateľ finančnú podpora ruským činiteľom s rozhodovacou právomocou zodpovedných za anexiu Krymu alebo za destabilizáciu Ukrajiny v zmysle tohto kritéria, hoci takéto nedištancovanie sa nepredstavuje pozitívne a priame konanie podpory s dostatočným kvantitatívnym alebo kvalitatívnym rozsahom.

32 V tejto súvislosti treba uviesť, že odvolateľ nesprávne vykladá napadnutý rozsudok. Všeobecný súd totiž nepovažoval takéto nedištancovanie sa za zakladajúci prvok „materiáln[ej] alebo finančn[ej] podpory ruských činiteľov s rozhodovacou právomocou“ uvedeného v kritériu d).

33 Všeobecný súd naopak v bodoch 99 až 111 tohto rozsudku uviedol skutkové okolnosti a dôkazy, ktoré ho viedli k záveru, že odvolateľ, priateľ V. Putina a druhý najväčší akcionár Bank Rossija, spolu s ďalšími tromi priateľmi V. Putina tvoria stabilnú a väčšinovú skupinu akcionárov tejto banky, a že je tak veľmi vplyvným akcionárom tejto banky, takže ku dňu pôvodného zaradenia na zoznam alebo ponechania na zozname nemohol nevedieť, že Bank Rossija poskytla finančnú podporu takým ruským činiteľom s rozhodovacou právomocou, ako je V. Putin, v zmysle tohto kritéria.

34 Na základe týchto skutočností Všeobecný súd v bode 114 napadnutého rozsudku bez toho, aby sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, uznal, že v tomto konkrétnom prípade, ktorý vyplýva, ako je uvedené v bode 110 napadnutého rozsudku, z „osobitných okolností veci“, existovali dostatočne presné, konkrétne a presvedčivé dôkazy umožňujúce preukázať, že prostredníctvom banky Bank Rossija, ktorá je osobnou bankou vysokopostavených predstaviteľov Ruskej federácie, odvolateľ finančne podporoval ruských činiteľov s rozhodovacou právomocou zodpovedných za anexiu Krymu a destabilizáciu Ukrajiny v zmysle kritéria d).

35 V tejto súvislosti Všeobecný súd nepochybne zohľadnil nedištancovanie sa odvolateľa od finančnej politiky banky Bank Rossija. Treba však konštatovať, že Všeobecný súd tým, že v poslednej časti vety bodu 111 napadnutého rozsudku začatej slovami „na druhej strane“, ako aj v bodoch 112

a 115 tohto rozsudku rozhodol, že odvolateľ sa nedištancoval od politiky, ktorú táto banka uplatňovala voči ruským činiteľom s rozhodovacou právomocou, či už pred alebo po pôvodnom zaradení na zoznam, čím ani zďaleka nedoplnil zakladajúci prvok do rámca kritéria d), v podstate overil, či existovali dôkazy svedčiace v prospech odvolateľa.

36 V dôsledku toho na rozdiel od výhrady uvádzanej odvolateľom odkaz na nedištancovanie sa predstavuje len jeden z viacerých dôkazov, na základe ktorých, ako bolo uvedené v bode 34 tohto rozsudku, Všeobecný súd dospel k záveru bez toho, aby nahradil odôvodnenie Rady svojím odôvodnením, ako zdôraznila generálna advokátka v bodoch 43 a 44 svojich návrhov, že reštriktívne opatrenia voči odvolateľovi na základe kritéria d) boli dôvodné.

37 V druhom rade odvolateľ v rámci svojho prvého odvolacieho dôvodu vytýka Všeobecnému súdu, že porušil pravidlá v oblasti dôkazného bremena a dokazovania tým, že neoveril, či skutočnosť, ako to vyplýva z bodov 106 a 110 napadnutého rozsudku, že mal dostatočnú právomoc na to, aby spolu s ostatnými akcionármi banky Bank Rossija mohol ovplyvňovať rozhodnutia prijaté bankou Bank Rossija, bola podložená dôkazmi, pričom Všeobecný súd vychádzal z domnienky.

38 Treba pripomenúť, že pri preskúmaní zákonnosti dôvodov, o ktoré sa opiera rozhodnutie zapísať meno určitej osoby do zoznamu osôb, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia, alebo ho tam ponechať, účinnosť súdneho preskúmania zaručená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie najmä vyžaduje, aby sa súd Únie uistil, či sa toto rozhodnutie, ktoré má, pokiaľ ide o dotknutú osobu, individuálny dosah, opiera o dostatočne silný skutkový základ. Je preto potrebné overiť skutočnosti uvádzané v zhrnutí dôvodov, o ktoré sa predmetné rozhodnutie opiera tak, aby súdne preskúmanie nebolo obmedzené len na abstraktné posúdenie pravdepodobnosti uvádzaných dôvodov, ale aby sa týkalo otázky, či sú tieto dôvody, alebo aspoň jeden z nich, ktorý je sám osebe dostatočný na odôvodnenie tohto rozhodnutia, podložené (rozsudky z 18. júla 2013, Komisia a i./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 119, ako aj z 19. decembra 2018, Azarov/Rada, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, bod 22).

39 Ako Všeobecný súd tiež pripomenul v bodoch 63 a 64 napadnutého rozsudku, takéto posúdenie sa musí vykonať preskúmaním dôkazov nie izolovane, ale v kontexte, do ktorého patria, pričom Rada svoje dôkazné bremeno unesie, ak súdu Únie predloží súbor dostatočne konkrétnych, presných a zhodujúcich sa nepriamych dôkazov umožňujúcich preukázať existenciu dostatočného spojenia medzi osobou, proti ktorej je namierené opatrenie, ktorým sa zmrazujú finančné prostriedky, a dotknutým režimom (rozsudok z 21. apríla 2015, Anbouba/Rada, C-605/13 P, EU:C:2015:248, body 50 a 52). Inými slovami, v prípade pochybností je úlohou príslušného orgánu Únie, aby preukázal dôvodnosť dôvodov uplatňovaných proti dotknutej osobe, pričom táto osoba nie je povinná predložiť opačné dôkazy svedčiace o neexistencii ich dôvodnosti. Hoci sa nevyžaduje, aby tento orgán predložil súdu Únie všetky informácie a dôkazy týkajúce sa uvádzaných dôvodov, je potrebné, aby boli dôvody použité proti dotknutej osobe podložené informáciami a dôkazmi (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. júla 2013, Komisia a i./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, body 121 a 122).

40 V tejto súvislosti Všeobecný súd v bodoch 103 až 105 a 107 napadnutého rozsudku vychádzal z dôkazov, keď v bode 106 tohto rozsudku konštatoval, že odvolateľ ako druhý akcionár banky Bank Rossija označovanej za osobnú banku V. Putina a vysokopostavených predstaviteľov Ruskej federácie bol súčasťou „stabilného jadra väčšinových akcionárov známych svojím blízkym vzťahom k V. Putinovi“ a svojimi solidárnymi, prinajmenšom kapitálovými väzbami. V bode 106 napadnutého rozsudku v spojení s jeho bodom 110 Všeobecný súd konštatoval, že v takej

konfigurácii podporenej vyššie uvedenými dôkazmi najmä vzhľadom na zloženie akcionárov a kapitálový význam dotknutej spoločnosti nemožno poprieť veľmi významný vplyv odvolateľa na prijatie rozhodnutia tejto banky, keďže takéto posúdenie skutkového stavu sa vymyká, ako je pripomenuté v bode 24 tohto rozsudku a vzhľadom na to, že odvolateľ nenamieta žiadne skreslenie, preskúmaniu Súdnym dvorom v rámci odvolania.

41 Pokiaľ ide o skutočnosť, že Všeobecný súd neoveril, či jednotliví akcionári konali spoločne, a teda spoločne skúmali prijatie rozhodnutia banky Bank Rossija, treba konštatovať, že táto skutočnosť je irelevantná, keďže Všeobecný súd sa v podstate domnieval, že vzhľadom na neexistenciu akéhokoľvek dôkazu, ktorý by preukazoval dištancovanie sa z jeho strany, odvolateľ vzhľadom na osobitné okolnosti pripomenuté v bode 34 tohto rozsudku nevyhnutne podporil rozhodnutia banky Bank Rossija, ktorých cieľom bolo poskytnúť finančnú podporu ruským činiteľom s rozhodovacou právomocou. V každom prípade uvedená skutočnosť implicitne, ale nevyhnutne vyplýva z toho, ako Všeobecný súd uviedol v bodoch 103 až 106 a 111 napadnutého rozsudku vzhľadom na viaceré dôkazy, že väčšinový akcionár tejto banky, zložený z odvolateľa a ďalších troch osôb, bol stabilný a že jej členovia udržiavali vzťahy priateľstva alebo solidarity tak medzi sebou, ako aj s V. Putinom. Všeobecnému súdu teda nemožno vytýkať, že v tejto súvislosti pri svojom odôvodnení vychádzal z domnienky.

42 Okrem toho vzhľadom na skutočnosť, že odvolateľ vo svojom odvolaní nespochybňuje body 70 až 87 napadnutého rozsudku, v ktorých Všeobecný súd potvrdil dôkaznú silu dôkazov, o ktoré sa opieral v bodoch 99 až 107 tohto rozsudku, treba zamietnuť výhradu odvolateľa založenú na tom, že Všeobecný súd porušil pravidlá v oblasti dôkazného bremena a dokazovania.

43 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba prvý odvolací dôvod zamietnuť ako nedôvodný.

O druhom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

44 V rámci svojho druhého odvolacieho dôvodu sa odvolateľ domnieva, že Všeobecný súd tým, že konštatoval existenciu podpory v zmysle kritéria a) len z dôvodu jeho pasívneho postoja k politike banky Bank Rossija na Kryme, vyložil v bodoch 118 a 120 napadnutého rozsudku pojem podpora spôsobom nezlučiteľným s judikatúrou pripomenutou v bode 117 tohto rozsudku, čím sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia.

45 Aj za predpokladu, že by bolo možné konštatovať, že Bank Rossija konala tak, že bola zodpovedná za činnosti alebo politiky, ktoré narúšajú územnú celistvosť Ukrajiny v zmysle kritéria a), toto odôvodnenie nemožno ako také uplatniť na odvolateľa na účely uplatnenia tohto kritéria. Konkrétne zahrnutie osôb, ktoré nepodporujú pozitívnym a konkrétnym konaním vykonávané činnosti a politiky, do pôsobnosti uvedeného kritéria, neumožňuje charakterizovať konkrétnu podporu a preukázať dostatočnú väzbu medzi označenou osobou a dotknutou situáciou. V každom prípade pojem konanie alebo činnosť v zmysle judikatúry citovanej v bode 117 napadnutého rozsudku nemôže zahŕňať taký postoj pasivity alebo zdržanie sa konania, aký uviedol Všeobecný súd v bode 120 uvedeného rozsudku.

46 Všeobecný súd tak potvrdil príliš široký výklad kritéria a), ktorý neumožňuje prijať cielené, a teda primerané a vhodné reštriktívne opatrenia.

47 Rada spochybňuje tvrdenia odvolateľa, pričom uvádza, že v rozsahu, v akom sa odvolateľ snaží spochybniť skutkové okolnosti bez toho, aby sa odvolával na akékoľvek skreslenie, by tvrdenia tohto odvolateľa mali byť v tomto rozsahu vyhlásené za neprípustné z rovnakých dôvodov, ako sú dôvody uvedené v bode 23 tohto rozsudku.

Posúdenie Súdnym dvorom

48 Keďže, ako vyplýva z bodu 36 tohto rozsudku, výrok napadnutého rozsudku treba považovať za dôvodný v rozsahu, v akom boli na základe sporných aktov voči odvolateľovi prijaté a ponechané reštriktívne opatrenia z dôvodu, že tento odvolateľ poskytuje finančnú podporu ruským činiteľom s rozhodovacou právomocou v zmysle kritéria d), pochybenie Všeobecného súdu, pokiaľ ide o dôvod týkajúci sa podpory činností alebo politík uvedených v kritériu a) odvolateľom, aj keby bolo preukázané, nemôže viesť k zrušeniu tohto výroku, takže bez toho, aby bolo potrebné rozhodnúť o dôvode neprípustnosti, ktorý vzniesla Rada, druhý odvolací dôvod musí byť zamietnutý ako neúčinný (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. júna 2011, Comitato „Venezia vuole vivere“ a i./Komisia, C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, EU:C:2011:368, bod 65 a citovanú judikatúru).

49 Z toho vyplýva, že odvolanie treba zamietnuť v celom rozsahu.

O trovách

50 V súlade s článkom 184 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora ak odvolanie nie je dôvodné, Súdny dvor rozhodne o trovách konania. Článok 138 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku uplatniteľný na konanie o odvolaní na základe jeho článku 184 ods. 1 stanovuje, že účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

51 Keďže Rada navrhla zaviazať odvolateľa na náhradu trov konania a odvolateľ nemal úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené uložiť mu povinnosť nahradiť trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

1. Odvolanie sa zamieta.

2. Gennadij Nikolajevič Timčenko je povinný nahradiť trovy konania.

Podpisy